

موارد متعددی از سهل انگاری مدیران دانشگاه آزاد، رؤسا و معاونان واحد علوم و تحقیقات در خصوص بی تدبیری در این حادثه وجود دارد.

در گزارش کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس؛

به گزارش اسپادانا خبر و به نقل از برنا، «سیدحمایت میرزاده»، سخنگوی کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری در نشست علنی مجلس شورای اسلامی، گزارش کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری در خصوص حادثه واژگونی اتوبوس در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات را قرائت کرد.

گزارش کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری در خصوص حادثه واژگونی اتوبوس در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

بخش اول :

طرح اجمالی مسأله:

در تاریخ 4 دی 1397 حدود ساعت دوازده ظهر یک دستگاه اتوبوس شهاب متعلق به شرکت حمل و نقل مهران گشت که برای ایاب و ذهاب دانشجویان با دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات قرارداد بسته بود از ایستگاه دانشکده فنی و مهندسی یعنی بالاترین نقطه این واحد دانشگاهی سفر خود را به مقصد ایستگاه آخر که درب ورودی دانشگاه است، آغاز می کند. اتوبوس حامل یک راننده و 34 نفر سرنشین بوده است. راننده به دلیل عدم وجود مسافر در ایستگاه تربیت بدنی، در این ایستگاه توقف نداشته اما در ایستگاه بعد یعنی ایستگاه کتابخانه که دو نفر از دانشجویان قصد پیاده شدن را داشته اند راننده قادر به متوقف کردن اتوبوس نمی شود و اعلام می کند که ترمز اتوبوس عمل نمی کند و از دانشجویان میخواد که به سمت انتهای اتوبوس بروند. سرعت اتوبوس در سراسیمگی مسیر بیشتر شده و راننده با مشاهده فضای سبز کنار سراسیمگی سعی می کند اتوبوس را به این سمت حرکت دهد تا شاید با ورود ماشین به فضای سبز، سرعت آن کاسته شود؛ لکن پیچ با زاویه بسیار بالا کنترل وسیله نقلیه را از دست راننده خارج کرده و اتوبوس با شدت هرچه تمام تر با سازه بتنی که در کنار جاده قرار داشته است برخورد می کند. مسیر طی شده از لحظه عمل نکردن ترمز تا برخورد با سازه بتنی، به همراه جرم اتوبوس و وزن سرنشینان، سبب بالارفتن سرعت اتوبوس به بالای ۱۰۰ کیلومتر در ساعت می شود و این برخورد آن چنان شدید است که دو سوم کف اتوبوس کاملاً جمع شده و این شدت تخریب و ضربه های فراوان و همچنین پرت شدن افراد، سبب می شود که تلفات این حادثه به ۱۰ نفر کشته و ۲۵ نفر زخمی برسد.

بخش دوم :

اقدامات کمیسیون و بیان نتایج حاصله از بررسیها

کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری بلافاصله پس از این رخداد موضوع را در دستور کار خود قرار داد و با اعزام تیمی از اعضای کمیسیون به محل دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات و تشکیل جلسه با مدیران دانشگاه و بازدید میدانی از

محل حادثه، به بررسی موضوع پرداخت و پس از آن نیز افرادی از اعضای کمیسیون به عیادت از مجروحان حادثه پرداختند. همچنین طی دو جلسه و با دعوت از رئیس دانشگاه آزاد اسلامی و مدیران و معاونان این مجموعه، همچنین فرماندهی پلیس راهور، جوانب مختلف امر را بررسی کرده و نتایج حاصل از آن را ذیل دو محور کلی به اطلاع می رساند:

الف) جزئیات وقوع حادثه:

ساعت دقیق برخورد اتوبوس با سازه بتونی و واژگونی آن ساعت 21:12 مورخ 4 دی ماه ۱۳۹۷ است. پس از حادثه از ۳۵ سرنشین اتوبوس، ۲۸ نفر مصدوم می شوند و ۷ نفر در صحنه جان خود را از دست می دهند. این ۷ نفر شامل راننده، ۴ نفر سرنشین مرد و ۲ نفر سرنشین زن هستند. متوفیان به بیمارستان فرهیختگان انتقال پیدا می کنند و مصدومان به بیمارستان های امام خمینی(ره)، عرفان، رسول اکرم(ص) و شریعتی منتقل می شوند، مشروح جزئیات حادثه به شرح ذیل است:

- مسیر حرکت: ایستگاه دانشکده فنی مهندسی، ایستگاه تربیت بدنی، ایستگاه کتابخانه

- مشخصات راه: معبر کوهستانی با دو لاین رفت و برگشت در هر مسیر و شیب و پیچ های تند با میانی جدا کننده فاقد موانع فیزیکی

- جهت جغرافیایی حرکت: شمال غرب به جنوب شرق

- ظرفیت مسافر: کامل (۱+۳۴)

- زمان آگاهی از وقوع نقص فنی: عدم توقف در ایستگاه کتابخانه و عبور از سرعت گیر بدون کاهش سرعت و اذعان راننده مبنی بر عدم کنترل وسیله نقلیه ناشی از نقص فنی ترمز و تلاش برای کاهش سرعت با سایر ابزارهای در اختیار و بازیابی ترمز و نهایتاً تصمیم به خروج از راه و ورود به فضای سبز حاشیه راه جهت کاستن از سرعت و خسارات احتمالی ناشی از ادامه مسیر

- فاصله آگاهی از وقوع نقص فنی تا خروج از راه : ۷۰۰ متر

- فاصله نقطه خروج از راه تا وضعیت نهایی: 69 متر

- شیب راه اصلی: ۸ درصد

- شیب فضای سبز مسیر حرکت اتوبوس: حدود 15 درصد

- زاویه خروج از راه اصلی به فضای سبز: ۳۵ درجه

- تخریب تعداد ۱۰ جدول حاشیه راه با ارتفاع ۳۰ و قطر ۵ سانتیمتر

- تخریب 6 اصله نهال و ۱۰ درختچه در فضای سبز

- برخورد اتوبوس در وضعیت نهایی با سازه بتنی (انتقال آب) به ابعاد 4x4 که بیشترین تخریب و صدمات جانی در این نقطه حادث شده است.

مشخصات اتوبوس و راننده به شرح ذیل است:

- مدل: ۱۳۸۱

- کاربری: اتوبوس

- شرکت سازنده: شهاب خودرو

- تیپ: C ۲6۱۲

مالک : مهدی عقل مند

راننده: رحمان عقل مند

- معاینه فنی: ندارد

- تاریخ انقضاء معاینه فنی: 22/9/1397

- سن فرسودگی: گذشت 6 سال از سن فرسودگی

با بازدید فنی به عمل آمده از اتوبوس مربوطه مشخص گردید پمپ باد مدت زیادی سرویس نشده است و در اثر سوختن و اشرف پمپ باد، آب به داخل مخزن آن نفوذ کرده که در نتیجه ظرفیت باد داخل مخزن کاهش یافته و لوله های متصل به سیستم ترمز در اثر مرور زمان دچار رسوبات روغن، خاک و خورده شیشه شده است که این امر نشان از نقص مستمر سیستم ترمز دارد.

ب) تخلفات در به کارگیری وسیله نقلیه و موارد مرتبط به آن

دانشگاه آزاد اسلامی پیش از این برای حمل و نقل دانشجویان در این واحد دانشگاهی، قراردادی را با شرکت واحد اتوبوسرانی منعقد کرده بود که به دلیل هزینه بالا، این قرارداد لغو و قرارداد جدیدی برای زمان 18/1/1397 الی 29/12/1397 منعقد می کند. با وقوع حادثه و بررسی کارشناسی آن مشخص می شود شرکت طرف قرارداد و دانشگاه آزاد اسلامی به عنوان کارفرما و راننده اتوبوس، در موارد ذیل دچار تخلف شده اند. (لازم به ذکر است دانشگاه آزاد اسلامی اخطارهایی در خصوص موارد عدم رعایت قرارداد را به شرکت جدید داده است.)

قصور راننده:

۱) به حرکت در آوردن وسیله نقلیه فاقد معاینه فنی .

۲) بکارگیری وسیله نقلیه دارای نقص فنی مستمر به دلیل عدم سرویس به موقع سامانه ترمز

قصور پیمانکار:

۱) بکارگیری وسیله نقلیه فاقد معاینه فنی

به استناد ماده 5 (فصل دوم آیین نامه اجرایی تبصره ۱ ماده ۳۱ و ۳۲) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی: شرکت یا موسسه موظف به صدور بارنامه یا صورت وضعیت و یا ارائه سایر خدمات صرفاً برای وسیله نقلیه ای که از نظر فنی کاملاً سالم و بدون نقص بوده و با توجه به ضوابط ابلاغی از سوی سازمان هیچ گونه نقص فنی در سامانه های کنترلی و راهبری وسیله نقلیه نظیر ترمزها، فرمان، چرخها و ... نداشته باشد.

۲) بکارگیری وسیله نقلیه خارج از قرارداد

بر اساس بند ۱ ماده ۱ قرارداد سرویس ایاب ذهاب دانشجویان و کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، پیمانکار مکلف به استفاده از ۲۶ دستگاه اتوبوس اسکانیا ۵۷ بوده است که در این زمینه قصور کرده و از اتوبوس شهاب (ایلپارد) استفاده کرده است.

۳) عدم نظارت پیمانکار بر شرایط قرارداد و قوانین و مقررات

برابر بند ۱۹ ماده 4 قرارداد فوق الذکر، اتوبوس های مورد استفاده می بایست دارای بیمه نامه کامل و همچنین کارت معاینه فنی باشند، که اتوبوس مورد نظر فاقد معاینه فنی است.

قصور کارفرما:

1) عدم نظارت بر فعالیت پیمانکار بر اساس ماده ۱۲ قرارداد و قوانین و مقررات عمومی کشور .

(حسب توافق قطعی و عاری از هرگونه خدشه قانونی، نظارت بر بازدید سلامت خودروها و تمامی امور مربوط به این قرارداد از سوی کارفرما بر عهده مسئول اداره ترابری با عنوان ناظر قرارداد محول و طرفین ضمن شناخت کافی از نامبرده و موقعیت ایشان، نظر نامبرده را قطعی و لازم الاجرا دانسته و هرگونه اعتراضی را از خود در این خصوص سلب و ساقط نمودند).

۲) عدم رعایت استانداردهای ایمنی راه بر اساس نشریات قانونی (شامل عدم نصب حفاظ ایمنی در قوس افقی یا پیچ و عدم تعبیه راه فرار)

بخش سوم :

جمع بندی و ارائه پیشنهاد

کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری ضمن تسلیت مجدد به خانواده های داغدار اعلام میدارد:

1- دانشگاه آزاد اسلامی به عنوان کارفرما و متولی امور حمل و نقل دانشجویان در واحد علوم و تحقیقات و شرکت مهران گشت، در این حادثه و در مواردی که ذکر شد مقصر هستند.

2- با بررسی صورت گرفته، مشخص شد که استفاده از تله کابین برای جابجایی حدود 45 هزار نفر دانشجوی این واحد و با توجه به قرارگیری ساختمان های دانشگاه در محل های مختلف این مجموعه، امکان منطقی ندارد.

3- موارد متعددی از سهل انگاری مدیران دانشگاه آزاد اسلامی و رؤسا و معاونان واحد علوم و تحقیقات در خصوص بی تدبیری در این حادثه وجود دارد. این موارد شامل قبل از حادثه (نظیر عدم رعایت موارد ایمنی راه و عدم نظارت بر پیمانکار) و بعد از حادثه (نظیر باقی ماندن موارد عدم ایمنی است، که از سوی کمیسیون در حال پیگیری از مقامات قضائی است و نتیجه آن متعاقبا به اطلاع خواهد رسید.

محمد رضا عارف

رئیس کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری

برچسب ها: [دانشگاه آزاد](#) [1]

[حوادث](#) [2]

[مجلس](#) [3]